

SETKÁVÁNÍ

List sborů Českobratrské církve evangelické
v Brně I a Brně II

ROČNÍK XXV 1/2022

Obsah

- 1 **ÚVODNÍK: Inspirací ke změnám**
Lenka Dobrovolná
- 3 **BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ: Jací byli svědkové**
Ježíšova narození
Martin Horák
- 5 **HISTORIE: Ježíšovo narození**
Ondřej Macek
- 7 **OKÉNKO DO STARŠOVSTVA**
Jakub Marek a Mariana Boudová
- 10 **PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ: Noví konfirmandi**
ve dvojce
Lenka Dobrovolná
- 13 **OKÉNKO K DĚTEM: Johann Hinrich Wichern**
Ondřej Macek, Iva Tůmová a Eva Marie Weiss
- 18 **SETKÁNÍ: Setkání s druhými farářkami**
Lenka Dobrovolná
- 26 **KNIHA: Starci života aneb Tohle si musíš přečíst!**
Petr Dobrovolný
- 28 **KALENDÁŘ**

Inspirací ke změnám

Milí čtenáři, právě držíte v rukou nové Setkávání, sborový list, který navazuje na stejnojmenný časopis. Děkujeme redakci dosavadního Setkávání za vše, co svým věrným i náhodným čtenářům s měsíční pravidelností přinášel, za možnost skrze rozmanité články nahlédnout do všech brněnských evangelických sborů. Při odcházení jejího stěžejního redaktora, Jiřího Grubera, z brněnského prvního sboru logicky vyvstala otázka, jestli je vůbec možné pokračovat v tom, co je tak úzce spjato právě s ním. A pak taky šířeji — je vůbec ještě nutné a žádoucí, aby se v dnešní době tisklo? Není rychlejší, ekonomičtější a ekologičtější mít vše někde „pověšené“ či do elektronických schránek rozeslané? Těmito otázkami jsme s Ondřejem Mackem prokládali jeden z našich samozřejmě duchovně laděných rozhovorů a ani jeden jsme nechtěli udělat za Setkáváním tečku. Bylo ale jasné, že s novými lidmi na farách i u redakčních stolů je třeba dát nový dech i Setkávání, není možné být nedokonalými napodobovateli. A tak tedy — pokračujeme, navazujeme, inspirujeme se tím, co dobře sloužilo, zároveň také měníme. Adventní číslo necht' je pro vás takovou ochutnávkou, jak chceme redakčně uvažovat.

Setkávání bude vycházet, tiskem i elektronicky, pro sbory Brno I a Brno II, a to čtyřikrát ročně: před Vánoci, Velikonocemi, kolem Letnic a po prázdninách. Tím také, snad dobře a vhodně, nahradí sborové dopisy, které vycházely vedle Setkávání a měly být určeny přímo a jenom pro farní sbor. Proto hned v úvodu najdete biblické zamyšlení, které vám může dobře posloužit jako základ svátečních rodinných bohoslužeb. Libá je představa, že na vašem štědrovečerním stole bude vedle bohatého menu také Setkávání!

O tom, co zaznívá při vzrušených diskusích na měsíčních schůzích staršovstva, vám budou psát presbyteři Mariana Boudová a Jakub Marek. V tomto čísle si poprvé vyzkoušeli splnit dost vágně formulované požadavky redakce (pište, cokoliv chcete). Můžete se s nimi pak třeba u kafe či jiných sborových kratochvílí podělit o svůj čtenářský zážitek.

ÚVODNÍK

Byli bychom rádi, aby své Setkávání měly i děti. V obou sborech je jich hodně a rádi je vidíme, jak postupně vplouvají do světa víry skrze různá setkání. Už zbývá jen to, aby v kostele držely ve svých ručkách vedle zpěvníku a sbírky také nejnovější Setkávání! Dříve než jej ale předají rodičům, si z něj musí vytrhnout plakát a hned v neděle si přeslabikovat nejnovější komiks. Za celý koncept středu děkujeme Ondřejovi a výtvarnicím Evě Marii Weiss a Ivě Tůmové. Iva je taky mostem mezi starým a novým Setkáváním, po léta do něj měsíc co měsíc kreslila motiv na úvodní stránku.

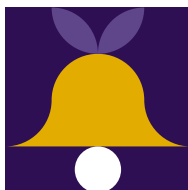
Rubrikou Setkání se pokusíme co nejtěsněji vyjádřit název celého časopisu. Opravdové, živé setkání mezi lidmi v Brně I a II, kteří mají v obou sborech stejnou funkci.

Všechny další rubriky, články či pozvánky jsou otevřené! Vážení čtenáři, pokud budete chtít, budete mít dobrý důvod, nápad, doporučení, článek, rozhovor, recenzi atd., neváhejte mi napsat na e-mail uvedený v tiráži. Ráda využiji a čtenářům zprostředkuji to, čím žijete právě vy.

Velkou práci na novém Setkávání odvedla taky naše grafička Jitka Jirásková. Můžete se třeba pročíst ikonkami na úvodní straně a pátrat po všech zjevných i skrytých evangelických či vánočních symbolech. Kdo našel farářské tabulky, projevil záviděníhodný ostrozrak i ostrovtip!

Milí staronoví i zcela noví čtenáři, snad smíme doufat, že vás nová podoba Setkávání bude těšit.

Lenka Dobrovolná ■

Jací byli svědkové Kristova narození

Píseň 478 Čas radosti, veselosti

A v té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. Toto vám bude znamením: Naleznete dětátko v plenkách, položené do jeslí.“ A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“ Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“

Lukáš 2, 8—15

Milí přátelé, sestry a bratři, narodil se vám Spasitel, Kristus Pán.

Slyšíme tu stejnou zprávu každý rok. Potřebujeme ji ale slyšet vždycky znovu, aby vnesla světlo do našich nocí. Potřebujeme si říkat o té zprávě, aby nás vedla dál. Proto slavíme Vánoce.

Evangelista Lukáš napsal své slavné vyprávění o Ježíšově narození: Josef a Marie přicházejí do Betléma, tady se jim narodí syn. Ale pak vyprávění od hlavních postav příběhu najednou poodhlédne, začne svou pozornost věnovat nějakým pasákům.

Proč právě jim? Pasáci nepatřili mezi vážené lidi tehdejší společnosti. Naopak. Jako námezdní pracovníci pečovali o svěřená stáda, při hledání nových pastvišť procházeli se stády krajinou, vlastně žili jako bezdomovci. Ostatní lidé je nevidali pracovat, nepotkávali je při bohoslužbách, a tak jim byli trochu podezřelí. Pastevci žili na okraji společnosti, patřili obvykle

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

mezi nejchudší. Pasáci z betlémské krajiny tedy nebyli nejvěrohodnějšími svědky Kristova narození. Vypravěč Lukáš tak mohl mít jen jeden důvod, aby jim věnoval pozornost: jestliže ta andělská zpráva „Narodil se vám dnes Spasitel“ platila pro ně jako pro ty poslední mezi lidmi, pak musí platit pro každého.

Jak se pastýři zachovali, když se jim ta zpráva donesla? Nemávlí nad tím neuvěřitelným sdělením odmítavě rukou ani se z něj nezačali důvěřivě radovat a slavit. Oni si to jdou ověřit.

Tak si můžeme tu zprávu ověřovat i dnes. Nemusíme jezdit do judského Betléma, můžeme si ji ověřovat mezi těmi, kteří zažili něco z Božího působení, něco z Kristovy přítomnosti.

O pastevcích nakonec čteme, že „se navrátili oslavující a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli“. To je podstata vánočních svátků: chválit Pána Boha za to, co pro nás udělal.

A tak nám přeji, abychom svátky Vánoc prožili jako ti pastevci: abychom se doptávali, co že se to tehdy v Betlémě stalo, a aby nám bylo dáno vánoční novinu slyšet jako radostnou zprávu pro nás.

Modlitba

Bože, Pane,

připomínáme si narození tvého Syna Ježíše Krista.

V něm jsi přišel mezi nás,

on nám ztělesňuje tvou blízkost.

Kristus nám dává nový náhled na sebe,

vždy nový pohled na svět i nový výhled do příštích dnů.

Děkujeme ti za tvou štědrost.

Děkujeme za dar života, za všechno, co k životu potřebujeme.

Odpusť nám, když tvou štědrost přehlídíme, když tebe přehlídíme.

Dej, Pane, ať tvoje štědrost otevírá i naše srdce,

dej, prosíme, ať radost a pokoj vnášíme i do našich všedních dnů.

Amen.

Píseň 491 To pastýřům, když na horách

Martin Horák ■

Ježíšovo narození

Existuje množství hypotéz a teorií kolem stanovení data Ježíšova narození. Například zprvu zřejmě slavila církev den Ježíšovy popravě i jako den jeho narození. 14. nisan (den před Pesachem) církevní otec Tertulián ztotožnil s 25. březnem, což byl den jarní rovnodennosti, který zároveň mnozí křesťané považovali za první den stvoření. Navíc židovská tradice o svých patriarších tvrdila, že zemřeli ve stejný den, jako se narodili (tedy to vztáhli i na Ježíše). Jiní si zase mysleli, že právě 25. březen je dnem, kdy Panna Marie počala, a tak se dopočítali toho, že se Ježíš musel narodit na konci prosince. Oblíbená, i když mnohými zpochybňovaná je teorie, že Ježíšovo narození mělo překrýt svátek narozenin římského boha slunce, který císař Aurelián v roce 274 umístil na zimní slunovrat — 25. prosince (ve stejný den se slavilo také narození boha Mithry). Římské Saturnálie konané od 17. prosince si pak s našimi Vánocemi v různých směrech nezdaly — pořádaly se opulentní hostiny a dávaly se dárky.

Po jistou dobu splýval svátek Zjevení Páně s oslavou Ježíšova narození (6. ledna). Ostatně Arménská apoštolská církev to tak má dodnes. (Matoucí je trochu rovněž to, že pravoslavní slaví Vánoce podle juliánského kalendáře, ve kterém 25. prosinec připadal dlouho na 6. ledna kalendáře gregoriánského.)

V helénistickém Egyptě si v noci z 5. na 6. ledna připomínali narození boha slunce Aiona z panny Koré. V Římské říši existovala celebrace božského zjevení, epifanie, v jejímž pozadí bylo vítání Julia Caesara jako spasitele a živého boha (Divus Iulius), který 10. ledna roku 49 před Kristem překročil Rubikon.

Je možné vnímat smrt také jako narození? Bez slunce žít nemůžeme, můžeme žít bez Boha a jeho Ježíše? Čím či kým si svítíme na cestu? (Mal 3,20; J 1,9) Návštěvám vrcholných politiků ve městě (epifanie) byla a je věnována značná pozornost — a zachránce světa přichází bez fanfár. Jak na něj reagujeme my? (Zj 3,20) Změnil, přetvořil se náš život, když do něj vstoupil Ježíš?

HISTORIE

Církev nezačala slavit Ježíšovo narození asi z nedostatku svátečních příležitostí, ale proto, že někteří zpochybňovali to, že se narodil jako člověk v těle z masa a krve. Celé jeho vystoupení včetně smrti tedy nebylo jen „jako“, nebylo bez pochyb, hněvu, bolesti, pokušení; nebylo to divadelní představení, ale bylo to velmi skutečné.

Mystici ztotožňují tři tradiční mše na Boží hod vánoční (půlnoc, ráno, během dne) s Ježíšovým trojím narozením: narozen před věky, narozen z Marie, narozen z Ducha v nás. Slavíme-li tedy jednu půlnoční a jedny bohoslužby ráno či dopoledne, nemělo by nám uniknout, že ještě musíme dát Ježíšovi příležitost v našich životech...

Ondřej Macek ■

Listopadové rockové bohoslužby na Zelené faře

Okénko do staršovstva

Setkávání presbyterů v Brně I

Na druhé schůzi po prázdninách, 13. října, si při ohlédnutích Iva s Ondřejem pochvalovali pobyt s konfirmandy na Lázech, rádi by s podobnými skupinami trávili více času. Jak Iva, tak Ondřej hodnotili své dovolené, které byly přes veškerou snahu naplněny spíše prací než odpočinkem. V odpočívání byl úspěšnější Ondřej, možná proto, že odjel dál. Zato si ale vyzkoušel, že věšet výstavu v Červeném kostele není jen tak. Vernisáž nicméně měla úspěch, stejně jako hudební nešpory. Radost nám udělala i skautská neděle s díkůvzdáním a jarmarkem. Během zpětné vazby na první společný rok s Ivou a Ondřejem převažovala spokojenost, byť se objevila upozornění na možné vyhoření a někteří presbyteri by uvítali delší kázání (Iva si hned na nejbližší neděli připravila kázání o vyhoření, ale mělo jenom třináct minut). Dále jsme se krátce zastavili u otázky rozpočtu po odluce a vzali na vědomí, že oprava fasády bude trvat déle, než jsme předpokládali. Ke sborovým financím jsme se ještě vrátili a řešili jsme jejich správu po odchodu Slávky Járové. Mluvili jsme také o stavebních pracích v Losově sále a o z toho vyplývajícím faktu: že se konvent bude tento rok konat v našich sborových prostorách.

Listopadovou schůzi jsme začali diskusí nad specifiky „brněnského křesťanství“. Jiří Gruber ve svém ohlédnutí konstatoval, že už má za sebou náročné stěhování a těší se, že bude jezdit do Brna vlakem. I přes mnohé povinnosti v Hustopečích a Nikolčicích vyjádřil své přání aktualizovat ve spolupráci s Olgou Tydlitátovou a Matoulkovými seznam hlasových členů s popisem jejich nedávné nebo současné aktivity, což dá jistě mnoho práce, ale pomůže to v naší snaze protřídit sborovou kartotéku. Na tom také pracují Jožka Boroš s Mirkou Priknerovou, za což jim patří dík. Dále jsme se připravovali na konvent, rockové bohoslužby s následnou diskusí o strategických oblastech sborové práce a rozhovor s konfirmandy před konfirmací, kterou budeme slavit první adventní neděli, 27. listopadu. Probrali jsme, kterým presbyterům

končí mandát v roce 2023, vzali na vědomí harmonogram opravy fasády, která se konečně dala plně do pohybu, debatovali o topení na farách a v kostelích (a s tím souvisejících navrhovaných kompresních optimalizacích zasedacího pořádku), pokračovali v řešení správy sborových financí, lámali si hlavu nad vzorečkem výpočtu spotové ceny energií a v neposlední řadě pohovořili o plánované reformě seniorátů.

Jakub Marek ■

Setkávání presbyterů v Brně II

Staršovstvo sboru Brno II pracuje už více než půl roku v novém složení: v 15členném staršovstvu je nyní dvanáct členů a náhradníků nových. V posledních měsících mezi nově zvolenými presbytery rezonují hlavně témata, jako je rekonstrukce Losova sálu, strategické plánování a personální zajištění sboru.

Přiznávám, že jsme docela mladí a hodně nezkušení presbyteři. Nezkušenost se ale snažíme kompenzovat nadšením. To se projevuje třeba tím, že jsme hned na druhé schůzi v novém složení znovu otevřeli otázku rekonstrukce Losova sálu. V srpnu pak byla oprava největšího sálu v Blahoslavově domě zahájena.

Rekonstrukce se sice protáhla, ale největší stavební práce máme za sebou a toalety v přízemí, zdobené krásnou retro dlažbou, už jsou ve zkušebním provozu. Zatímco čekáme, až základ nové podlahy přímo v Losáku dostatečně vyschne, zabýváme se finálním výběrem barev pro výmalbu, ale i pro nátěry ocelových rolet, dřevěných obložení u galerií a budoucích praktikáblů, které nahradí zrušené pódium. Zároveň doufáme, že v prosinci se už v Losově sále budeme moct projít po nové dubové podlaze.

Abychom naše nadšení mohli i nadále využívat smysluplně, pustili jsme se také do procesu rozvojového plánování v našem sboru. Koncem října jsme tento proces zahájili víkendovým pobytem staršovstva v Krásensku, kde jsme diskutovali o minulosti i budoucnosti našeho sboru a pojmenovali si několik cílů, na které bychom se chtěli v příštích letech zaměřit. Víkend to byl hodně pracovně nabitý, plný rozhovorů

a nápadů. V neděli 22. ledna 2023 bychom chtěli své představy o budoucnosti našeho sboru a kroky, které k ní navrhujeme uskutečnit, prodiskutovat i se členy sboru během posezení při kávě a čaji po bohoslužbách a následném sborovém obědě. Všichni jste srdečně zváni.

Nedostatek zkušeností se u nás projevil třeba také tím, že naše jednání několikrát trvala déle než čtyři hodiny. Na podzim jsme proto věnovali mnoho energie tomu, jak přípravu a průběh našich porad zefektivnit. Poslední dvě schůze staršovstva už trvaly méně než tři hodiny, což považujeme za velký úspěch. Nicméně i nadále projednáváme důležitá témata. Na posledním setkání, v pondělí 14. listopadu, jsme diskutovali například o návrhu na nové uspořádání seniorátů a vybrali jsme variantu pro ozvučení Losova sálu.

Také jsme pokročili v otázce farářských úvazků v našem sboru. Vzhledem k tomu, že jsme nyní plně zaměstnání organizací rekonstrukce a rozvojovým plánováním, shodli jsme se na tom, že rozdělením rolí a žádoucí výší jednotlivých úvazků pracovníků sboru se budeme zabývat až po jejich ukončení. Oslovování případného druhého faráře/farářky sboru tedy zahájíme až v červnu 2023. Z praxe jiných sborů víme, že povolání nového faráře běžně trvá i dva roky. Přesto chceme rozsah a zaměření tohoto úvazku ve sboru nejprve pořádně probrat a až potom začít jednat.

Z méně závažných témat jsme řešili například podobu nešporů v Blahoslavově domě v zimě 2023. Přípravu programu má tentokrát na starosti Martina Šebestová a myslím, že už mohu prozradit, že hraní přislíbili Trio Aperto, Hana Hána a Hana Bartošová, a dětský sbor s varhanami. Na první nešpory v Blahoslaváku se můžete těšit už 15. ledna 2023.

Jsem si vědoma, že nadšení vždy nestačí a některé záležitosti můžeme nechtěně přehlédnout. Závěrem bych chtěla členy našeho sboru poprosit o pochopení, trpělivost a zároveň otevřenost k rozhovoru s námi. Neváhejte se na nás, prosím, obrátit buď osobně, nebo prostřednictvím e-mailu starsovstvo-posta@blahoslavak.cz.

Mariana Boudová ■

Noví konfirmandi ve dvojce

Ve sboru Brno II se začalo od září připravovat pět konfirmandů: Tereza Nečasová, Leona Podrábská, Daniel Kazda, Matyáš Doubrava a Vilém Doušek. Průvodci světem víry jsou jim nejenom naši faráři, ale také šanon s barevnými a obrázkovými pracovními listy s úsměvným rčením Dvakrát měř, jednou věř. Na anketní otázky, jimiž se nám představují, odpověděli Terezka a Daniel naživo, Leona, Vilém a Maty elektronikou poštou.

Daniel

Terezka

Do které školy a které třídy chodíte?

Terka: Chodím na Jarošku do tercie. Mám ráda biologii a docela taky hudebku.

Daniel: Já chodím do sekundy na gymnázium do Tišnova. Mými nejoblíbenějšími předměty jsou informatika a čeština. Baví mě šťarat se v počítači a taky mám rád češtinu, protože mě baví psaní slohovek (to jsem asi jediný ze třídy).

Matyáš: Chodím do 7. třídy Základní a mateřské školy TGM v Drásově.

Vilém: Chodím do tercie řeckovického gymnázia.

Leona: Já chodím do sedmé třídy.

Maty

Leona

Co rádi děláte?

T: Mám ráda ten pocit, když si doma sednu a nic nemusím, nic mě nečeká. Když mám takovou pohodu, vezmu si knížku a čtu si.

D: Máme docela dobrý kolektiv ve skautu, tam chodím jednou týdně. Jinak si doma samozřejmě musím dělat věci do školy. Pak si čtu, hraju na počítači. A taky píšu! Zanedlouho máme ve škole autorské čtení a na to se musím připravit.

M: Rád hraju florbal, modelařím a hraju Minecraft.

V: Běhám orienták a hraju šachy. A taky chodím do skautu.

L: Plavu.

Proč chodíte do konfirmáku?

T: Asi bych lhala, kdybych řekla, že jsem už chtěla být součástí sboru. Spíš jsem dosáhla konfirmačního věku a mamka mi řekla, abych chodila, tak jsem začala.

D: Když jsem chodil x let na biblickou, budu přece pokračovat dál. Je to jak u školy: očekává se, že to dochodíš.

PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ

M: Abych byl confirmovaný!

V: Protože se chceš se svými vrstevníky ze sboru scházet a připravovat na confirmaci.

L: Přeje si to dědeček.

Co máte nejraději na bohoslužbách?

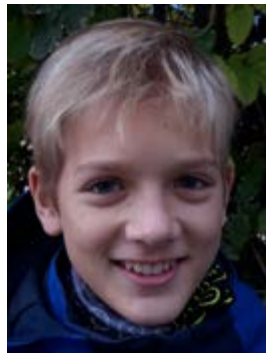
D: Konec (*smích*). Mám rád první čtení. A taky když má kázání trochu neoficiální formu.

T: Docela to zpívání. A takových pět minut z kázání. Ono je to pak dlouhý a člověku odbíhá pozornost.

M: Nevím.

V: Na bohoslužbách mám nejraději zpívání!

L: Zpívání.

Vilém

Kterou sborovou akci máte v oblíbeně?

D: Byl jsem na Blažkově. Bylo to dobré, ale chvílemi jsem měl pocit, že by šlo čas využít líp. Víkendovky jsou dobré, hlavně na Dobré Vodě.

T: Na Dobré Vodě to bylo dobré. Byla jsem tedy spíš s dospělými, ale líbilo se mi to.

M: Mám rád brigády na zahradě.

V: Asi letní pobyt na Blažkově a přespávání v kostele.

Jak byste se chtěli zapojit do chodu sboru po confirmaci? Co by vás lákalo dělat?

D: Já bych asi četl první čtení. Naše rodina občas chystá kafe, v tom bych pokračoval. A taky bych se mohl zapojit do týmu, který připravuje přenosy bohoslužeb.

T: Já plány nemám. Myslím, že se to vyvine samo.

M: Ještě nevím.

V: Rád bych chodil do mládeže a příležitostně pomáhal při různých akcích, například při Noci kostelů.

L: Nic mě nenapadá.

Lenka Dobrovolná ■

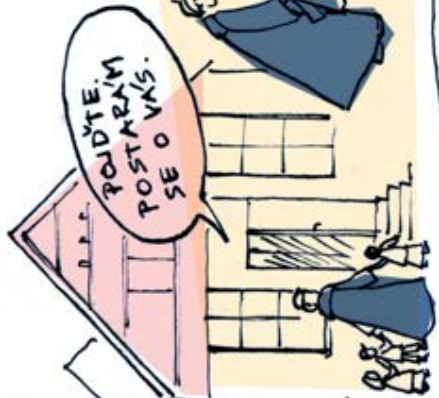
Johann Hinrich Wichern

Narodil se jako nejstarší ze sedmi dětí. Když mu bylo patnáct, zemřel mu tatínek a on musel začít živit rodinu doučováním a hodinami klavíru. Gymnázium byl nucen opustit ještě před maturitou a začal pracovat jako vychovatel na soukromé internátní škole. Střední školu dokončil dálkově a nakonec se díky stipendiu mohl zapsat na teologickou fakultu v Göttingenu. V roce 1832 nastoupil na místo řídicího učitele nedělní školy v jedné z okrajových čtvrtí Hamburku. V nedělních školách se tehdy chudé děti učily nejen biblickým příběhům, ale také psát, číst a počítat. 31. října 1833 se s maminkou a sestrou přestěhovali na usedlost, kterou mu odkázal jeden bohatý podnikatel. Zároveň se mu podařilo vybrat i nějaké „provozní peníze“, a tak mohl přijmout do nové „záchranné stanice“ prvních dvanáct chudých kluků. Dívky nastoupily do zařízení roku 1835. Absolventi se měli stávat sociálními pracovníky a učiteli chudých.

Roku 1835 se Johann oženil s Amandou Böhme. Postupně se jim narodilo devět dětí. Amanda se stala jeho velkou spolupracovnicí. V roce 1842 se v jeho spisech poprvé objevil termín „vnitřní misie“, měl za to, že službou druhým se víra v Ježíše žije, ale také zintenzivňuje a prohlubuje. 11. listopadu 1848 se mu podařilo založit celoněmeckou organizaci, která je považována za předchůdkyni dnešní Diakonie. Do roku 1855 vzniklo z jeho iniciativy více než sto záchranných domů. Wichern byl velkým kritikem konfirmace: považoval ji za pouhý formální závěr dětství a zdálo se mu, že vyznání a sliby jsou při ní většinou vynucené a neupřímné. Navrhoval tedy, aby závěr církevního vzdělávání končil požehnáním. K večeri Páně měli však jít jen ti, kteří to s vírou myslí vážně.

Na konci padesátých let jej pruský král Bedřich Vilém IV. povolal k reorganizaci vězeňství. Wichern se snažil, aby trest byl i časem duchovní proměny a vzdělávání. Během tří pruských válečných konfliktů se Wichern staral o výběr a výcvik polních diakonů. Během prusko-francouzské války se mu podařilo prosadit, že polní diakoni mohli poprvé nosit ochranný a identifikační znak červeného kříže.

Ondřej Macek ■

TAK. BUDEME ZAPALOVAT
... SVIČKU.

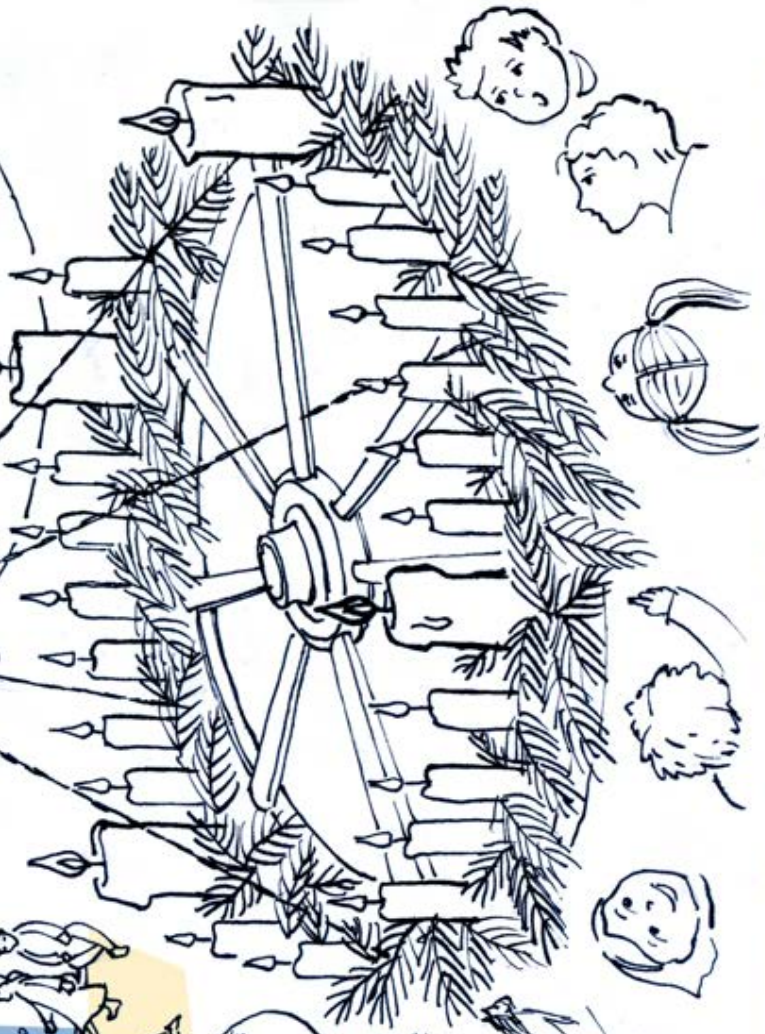
30. listopadu 1834

KDY ŮŽ BUDOU
VÁŇOCE?

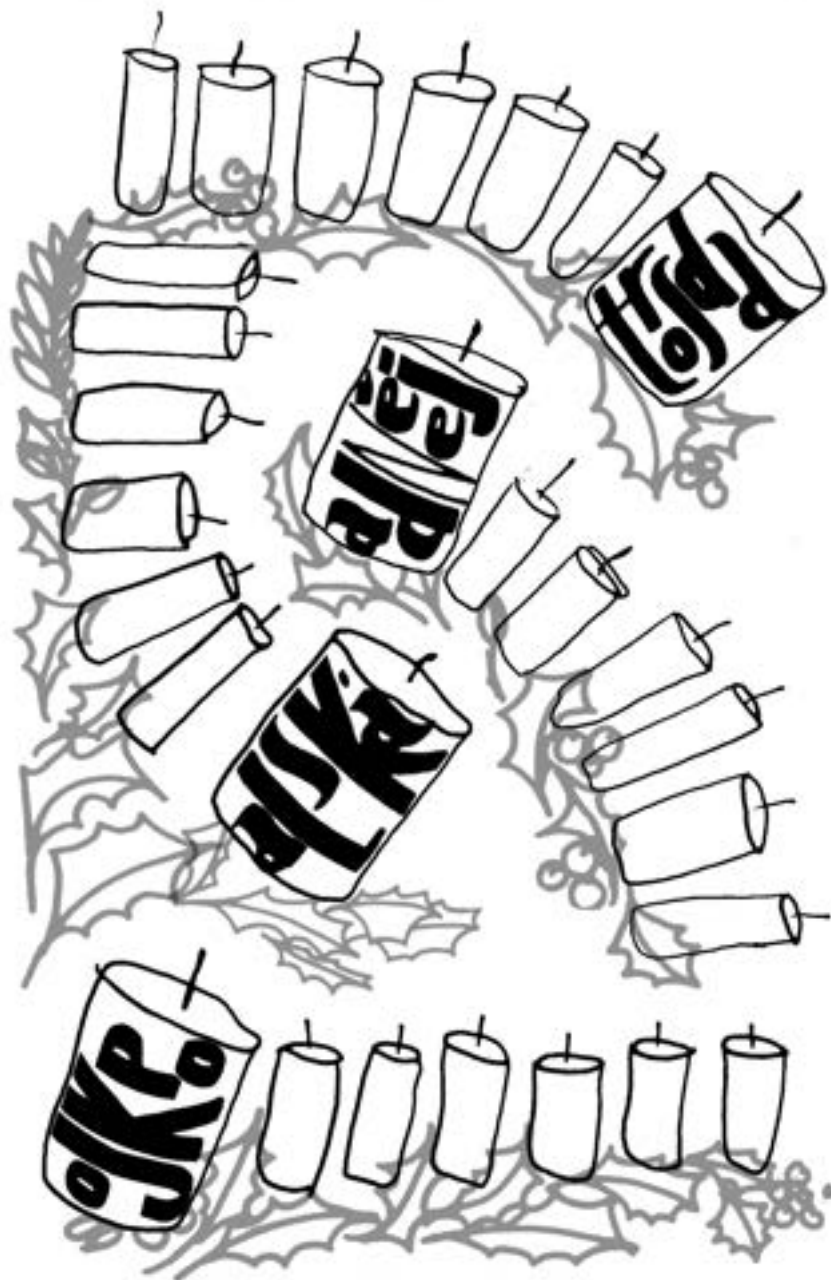
POZÍTEJ JE 1. PROSINCE
A VÁŇOCE ZAČŇNOU 24.
- TAK ZA JAK DLOUHO
TO JE ?

KAŽDÝ DEN JEDNU SVÍČKU.
V NEDĚLI VELKOU...
A PODLE TOHO POZNÁTE,
JAK BEZY BUDOU
VÁŇOCE.

TOHLE JI
MÁM
VÝKOL

NA MICHĚRNOVĚ VĚŇCI BYLO 19 MALÝCH SVÍČEK ČERVENÝCH
A 4 VELKÉ BÍLÉ. TY SI VĚŇEC MŮŽEŠ VYBARVIT PODLE SVĚHO.

Každý den dokresli plamen na svíčkách a vylušti slovo na nedělních svíčkách.

Pomůžеш andílkovi dostat se skrz obláčky k flétničce, kterou upustil?

Setkání s druhými farářkami

Jarmila Řezníčková a Iva Květonová jsou druhými farářkami. Milča v Blahoslavově domě, Iva v Červeném kostele. Milča si brněnským místem udělala radost před duchodem, předtím byla v Plzni, Břeclavi, Nosislavi a nejdéle v Heršpicích. Iva, rodačka z Nosislavi, je na svém prvním působišti. Obě jsou v brněnských sborech rok a kousek, a tak bylo nasnadě, že na první redakční besedu napříč oběma sbory pozveme právě je.

Obě jste ženy-farářky-druhé farářky v brněnských sborech. Přišly byste ještě na něco, co máte společného?

Iva s Milčou shodně: Nosislav!

I: A pak naše svatba! Milčo, tys nás přece oddávala, tedy — měla jsi jako naše místní farářka na starosti tu úřední část, kázání měl Jirkův dědeček Josef Veselý.

A taky obě dojíždíte do práce z domu, nejste vlastně farářky v tom prvotním smyslu slova, neboť nebydlíte na faře.

M: Ale to není v Brně žádná novinka! Jirka Gruber přece bydlí v Dambořicích, takže celých těch dvacet let do Brna dojížděl, Olga Tydlitátová bydlela doma, Katka Rybáriková taky.

Ale v rámci církve je to přece nenormální, ne?

M: Určitě. Pro mě je to taky nenormální.

I: V něčem může být lepší, když farář bydlí doma, má to své výhody — třeba větší soukromí. Jen mně se zatím tak dobře nedaří ty výhody vnímat. Spíš vidím nevýhody, to, že jsem tak trochu mimo sborové dění, to mě trápí.

M: Mně není příjemné, že nejsem „u všeho“. K dispozici je primárně Martin, jemu se lidé dovolají jako prvním, když například potřebují

zajistit pohřeb. Já mám s Martinem schůzky a na nich si samozřejmě mnohé řekneme, ale je jasné, že se některé věci dozvím později. Z tohoto hlediska má vlastně těžší život Martin. Navíc na jeho bedrech leží celý úřad, všechno, ještě s kurátorkou, podepisuje on. Poprvé v životě se o to nemusím starat já.

I: No vidíš, a to by zrovna farář spíš neměl dělat, bere to část jeho práce. Ale co naplat, farář je statutár a má zodpovědnost.

Na postu farářů jste vlastně se svou „jedničkou“ genderově vyrovnaný tým, ženský i mužský princip. Vnímají to tak i lidé ve sboru? Vybírají si, jestli potřebují mluvit s mužem, nebo spíše se ženou?

I: Někdy to tak může být, je dobré mít možnost výběru, i genderově. Lidi se ale i tak obracejí víc na Ondřeje než na mě. Naopak já si kontakty asi víc vyhledávám sama.

M: U nás se také více obracejí na Martina, není to ale dané genderově, spíš tím, že Martin je na sboru daleko delší dobu než já. Jinak — týdenní programy a kompetence máme rozdělené: já mám víc na starosti nedělní školu, mateřský klub, kavárničku, biblickou a konfirmandy.

Věnuješ se matkám, dětem, nedělní škole — takže to trochu jsou ženská témata.

M: Vlastně ano, s těmito lidmi jsem více v kontaktu.

Když se kdysi před sto lety v církvi živě diskutovalo o tom, zda můžou být ženy kazatelkami a později zda mohou být ordinovány k samostatné službě, zazněl i tento argument pro: ženy jsou od nатуry zbožnější. Je to podle vás pravda? Lze i v dnešní době dělat rozdíly mezi mužem a ženou v oblasti zbožnosti?

I: Slovo zbožnější bych nepoužila, nelze to poměřovat. Spíš ji mají jinou. Víc ji potřebují sdílet. V rodinách jsou maminky těmi, kdo jsou dětem obvykle blíž, jsou s nimi doma, víc se s nimi baví. I když to může být samozřejmě úplně jinak, naopak. Lidi svou víru sami od sebe tolik neventilují, ale před dětmi to jde snáz. Navíc, děti se často taky ptají.

SETKÁNÍ

M: Neřekla bych, že jsou zbožnější, nicméně na venkově chodí do kostela více žen. V domácnosti o těchto věcech rozhoduje spíše žena. O kvalitě a množství zbožnosti bych ale nemluvila.

I: Mám zkušenost, že mezi hledači víry jsou spíše ženy.

M: Ženy také dokáží dovést své muže do sboru, ačkoli jsou původně nevěřící. A ti už pak cítí, že do toho společenství patří, ačkoliv to ještě třeba nevzali naplno. Ženy jsou schopny mluvit o víře víc, víc pěstují sociální vazby, chlapi se o spoustě věcí prostě nebaví.

Mluvíte o vlastní zbožnosti se svými manželi? Případně dětmi?

M: Doma takové pokusy vždycky sklouzly k tomu, že jsem zase byla za farářku. Honza se mne občas při čtení Písma zeptal, jak je to v textu, jak tomu rozumím, a to už se mi doma opravdu nechce.

I: U nás to nejde, nedokázala bych to z Jirky vylovit, bylo by to pro něj trápení. To spíš s dětmi — ne s Josefem, ale s holkama.

Myslíte, že společnost pořád vnímá ženu-farářku jako anomálii? Ve StarDance, když soutěžila husitská farářka Martina V. Kopecká, se neustále tematizovalo, že vidět farářčin odhalený kotník je naprosto unikátní...

M: Ve společnosti je to tak určitě, v církvi vůbec ne. Dokonce začínám mít pocit, že ženy budou za chvíli převažovat.

I: Možná budou převažovat, ale občas cítím, že by si mnohé sbory raději vybraly muže — kdyby mohly.

M: Brno II je první sbor, v němž nejsem já historicky první farářkou. V Blahoslaváku je v tomhle ohledu dlouhá tradice, byla tam Eva Pilátová, Naďa Popelářová, Saša Jacobea.

I: A pořád je tím úředně důležitějším muž. Já jsem však ráda, že nemusím řešit v Brně I ještě budovy, to je hodně na Ondřejovi. Vnímám, že je to pro něj obrovské břímě, se kterým mu neumím pomoci.

M: Já jsem se s budovami potýkala docela dost, taky jsem kdysi byla v předsednictvu celocírkevní Jeronymky. V Břeclavi jsme toho dělali dost, do Nosislavi jsem nastoupila v době oprav fasády kostela,

v Heršpicích se opravovala fara. Ale nemovitosti rozhodně nejsou můj koníček.

Je možné mluvit o nějakém iniciačním zážitku, který ve vás probudil touhu stát se farářkou?

I: U mě to byli vždycky lidi, kteří mně k tomu otevřeli dveře. Nikdy by mě nenapadlo studovat teologii, ale přišel s tím za mnou Radek Novák. Ukázal mi cestu a já jsem po ní šla, i když jsem vůbec nevěděla, jaké to bude. Po studiu jsem teologii takzvaně pověsila na hřebík, měla jsem jiné starosti, neřešila jsem budoucnost, nečetla jsem teologickou literaturu. Ta práce si mě pak našla oklikou přes mateřský klub

YMCA a později přes pozici pastorační pracovnice v Nosislavi. A k tomu mě zase přiměl Ondřej Macek. Díky jeho podpoře jsem se pak v roce 2017 odhodlala k vikariátu. Po něm jsem pak začínala jako farářka pro mládež. Až teď jsem na svém prvním sboru. A jsem ráda, že to bylo velmi pozvolné, že teď, když jsem na velkém sboru, nejsem na úplném startu.

M: Já jsem začínala v Plzni jako seniorátní farářka, takže podobně jak Iva, a taky mi to vyhovovalo. Nebyla jsem totiž z běžné církevní rodiny, a tak jsem byla ráda, že jsem byla u seniora a měla jsem příležitost to prostředí pozvolna poznávat. V Břeclavi to už bylo na plný pecky: když jsme odcházeli, uvědomila jsem si, že za celých sedm let jsem neměla dovolenou. A když už jsme někam jeli, pak zase se sborem, s mládeží.

I: A Honza s tím byl smířený?

Iva Květonová

SETKÁNÍ

M: Jemu to nevadilo, dokonce byl rád. Vzal to, že bydlíme na faře, že spousta věcí ve sboru děláme spolu. V Břeclavi nikdy neřekli: Tady byla Řezníčková, ale: Byli tady Řezníčkovi. Později už to z jeho strany nebylo tak intenzivní, ale pořád se přirozeně zapojuje do chodu sboru. V Blahoslaváku je například jedním z učitelů nedělního kazatelského programu v Tišnově.

To je podivuhodné! Vraťme se teď k otázce — kdo za to může, že jsi farářka, Milčo?

M: Taky za to mohli lidi. To základní rozhodnutí vzešlo ode mě, ale velmi mě podpořil bratr farář Mrázek a paní kurátorka v Husovicích Marie Pilátová. Na fakultu se v mé době šlo už jenom s tím, že člověk bude farářem. Nebyla jiná možnost.

Jak vlastně zvládá taková farářka domácnost?

M: Nezvládám. Od té doby, co jsme se přistěhovali, tedy od toho loňského září, jsme doma neudělali vůbec nic. A to nemáme malé dítě.

I: Domácnost u nás? Je to bída. Je to fakt znát. Nestíhám nic. Třeba dneska ráno jsem říkala holkám, že se tento týden uvidíme jen ráno. Každý večer jezdím pozdě, na třídní schůzky nechodíme. Vlastně — zvládla jsem imatrikulaci na Bigy! Dřív jsem pomáhala dělat seno, pracovala ve vinohradě, teď téměř nic. Frustruje mě, že jsem takový nepoužitelný člen v rodině. Hodně toho musí zastat Jirka, děti. A zvládají to.

M: Já tohle našťěstí neřeším. Ale ráda bych pomáhala našim mladým s miminkem. Uvidíme.

Jarmila Řezníčková

I: Lidi se mě většinou ptají na dojíždění, ale ta hodina cestování není žádný problém. Většinou během ní pracuji. Co je pro mě těžké, je, že já jsem tady, ale rodina je jinde. Věděla jsem, že to bude těžký, ale ne že takhle. Ve sboru plánujeme pobyty, akce, moje rodina si je taky plánuje ve svém sboru — a já tam nemůžu být. Rodina musí kvůli mně vystřelit termín rok dopředu, abych mohla podle toho plánovat věci v Brně. Taky nejsme spolu na bohoslužbách, na některých rodinných setkáních, nebyla jsem na konfirmaci neteře.

M: Mně dělalo vždycky problémy seřadit svůj program se širší rodinou. Většinou to nešlo. Ale to je normální snad u všech farářů.

O co vám vlastně ve vaší práci jde především? Co je nití vaší práce?

I: Pro mě je důležité, abych tam vždycky byla pro lidi, aby se nestalo, že budu jen opravovat baráky. Být blízko lidem a provázet je životními etapami a situacemi. A samozřejmě jim do těch situací zvěstovat nějakou naději. Ještě si to promyslím...

M: Když o tom přemýšlím, musím říct, že se mé priority trošičku proměnily. Když jsem začínala, velmi mi záleželo na tom, abych porozuměla Písmu, abych ten text dobře rozebrala. Dělalo mi obrovskou radost jít do všech souvislostí, detailů — když se dnes podívám na své tehdejší přípravy, koukám, co jsem tam všechno měla. Ale časem jsem si uvědomila, že už jsem mnoho věcí řekla, promyslela. Dnes je pro mě důležité žít se sborem. A teď mě trochu mrzí, že nebydlím na faře. Že nesedím v té kanceláři a nevidím lidi, jak chodí na různé programy.

I: Když jsem šla do Brna a přemýšlela jsem nad sborem, bylo mou prioritou pomáhat vytvářet společenství. V městském sboru je to však dost složité, o dost víc než na vesnici. Červeňák je takový „průtokáč“ v centru Brna. Lidé někdy přijdou a nezůstanou. Ale strategická poloha má zase obrovskou výhodu. Právě v tom přicházení. O lidech ve sboru toho nevím tolik, co bych si přála, ani za ten rok jsem je nezvládla všechny poznat.

SETKÁNÍ

Co ze své rozmanité práce byste klidně oželely?

M: Ty hospodářské věci, ale ty už jsem našťěstí oželela.

I: A pak nějaká ta administrativa. Nemuset vyplňovat statistické tabulky. A granty — ty zatím dělá většinou Ondřej, pokusím se mu v tom nějak pomáhat, ale ráda bych to nechala na někom jiném.

M: Spoléhám na to, že na granty teď máme odborníci!

A zpráva za měsíční činnost na staršovstvo?

M: Já nikdy nevím, co tam mám dát. Je to přece pravidelná činnost, a pak návštěvy, o kterých nechci z pastoračních důvodů moc mluvit.

I: Mě to nějak neobtěžuje. Myslím, že je to hodně důležitý — ne tolik pro mě, ale pro presbytery. Jsou řídicím orgánem, ale nemají šanci být v centru dění, skrze ty zprávy jim tedy můžeme zprostředkovat informace z dění sboru. Jaký problém se zrovna řeší, co zajímavého se děje například na mládeži apod.

Je na vaší práci něco vtipného?

I: Jsem ráda, když se lidi v kostele zasmějí. Protože — když přijdeme do kostela, nasadíme...

M: ...takový církevní vzhled.

I: Třeba u večeře Páně to občas v evangelickém prostředí vypadá jako tragédie. Dostali jsme pozvání ke stolu Páně — a tváříme se tragicky. Když jsem byla na vikariátu v Blahoslaváku, líbilo se mi, když děti při nějaké kytarové písni spontánně tančily. A líbí se mi černošský gospely. Ať se černošům dělo cokoliv, vždycky dokázali zpívat, radost byla na nich vidět. Ale v naší tradici je hodně vážnosti, jako by ten úsměv patřil jen do předsálí, před kostel a ke kávě po bohoslužbách.

M: Myslím, že s rodinami, a hlavně s dětmi už to tak neplatí.

Je možné, aby se vaše sbory v některých činnostech více setkávaly?

I: Měla jsem takou vizi, že bychom mohli mít společné bohoslužby pro všechny brněnské evangelíky. Pak jsem ale přišla na to, že by to nešlo. Že by nešlo zavřít v neděli ty zbylé kostely.

M: My jsme asi příliš velké sbory. Zohlednit všechny skupiny při takovém setkání by bylo těžké. Zohlednit mládež, dorost, to si dovedu představit. Ale například společnou dovolenou si představit nedovedu.

I: Adam (*Gajdoš, pozn. red.*) mi řekl, že u vás v Blahoslavově domě v rámci strategie sboru zaznělo, že by si měli lidi všítat, co se děje v ostatních sborech. Vždycky je to přání, že bychom chtěli, ale neumíme to zrealizovat.

Co byste dělaly, uměly dělat, kdybyste se měly živit rukama?

M: O manuální činnosti jsem nepřemýšlela. Ale když jsem odcházela z jednoho sboru a kladla jsem si otázku, co dál, jestli vůbec pokračovat jako farářka, říkala jsem si, že bych mohla být učitelkou nebo účetní. Ano — já jsem mezi studiem rok pracovala jako účetní v zahraničním obchodě v Praze

I: Nechceš nám dělat účetní?

M: Nechci, teď už je to složitý. Ale vedla jsem účetnictví v Břeclavi a pořád si ho vedu v nájemném domě. Dneska už na to nemám fyzickou, ale dělala jsem i servírku. To taky šlo. Dokážu si představit i průvodce po památkách. A vlastně — taky pekařku! To máme v rodinné tradici — můj pradědeček nechal postavit dům, aby tam mohl mít pekárnu.

I: Tak rukama, jo... Bavilo by mě dělat něco pro krajinu, sázet stromy. Práce venku mě baví, ovšem když není škaredý počasí, na to jsem už moc shnilá. Taky by mě bavilo stříhat vlasy. Zajímaly by mě trendy, ne stříhat pořád stejně. Ráda dělám věci, které jsou za mnou vidět.

Takže kuchařku nebo uklízečku ne?

Obě: Ne!

Lenka Dobrovolná ■

Starci života aneb To si musíš přečíst!

V neděli po víkendovém workshopu našeho staršovstva se u nás doma nečekaně shromáždila větší sešlost a chtě nechtě jsme začali probírat záležitosti našeho sboru. Dušan C. najednou odněkud vytáhl knížku s bleděmodrým přebalem a s motivem žlutých klasů a řekl: „Tohle si musíš přečíst! Zápletka se točí kolem zanikajícího sboru, nedostatku financí v církvi. Poslouchej.“ A pak četl: „Otec na něj dál nevěřičně zíral a farář se z toho pokoušel nějak vybruslit. Hradiště už prostě nemělo na to, aby si udrželo vlastního faráře, vždyť to otec ví, kromě toho, že se nepodařilo vybrat peníze na personální

fond, byla i fara v dezolátním stavu a vyžadovala velké investice. Dál jsem se v tom hovoru ztratil: na přetřes přišly různé pojmy začínající písmenem S, které jsem znal od dětství, po jejichž obsahu jsem však nikdy nepátral. Strašovstvo, sbor, synod, seniorát, případně jejich kombinace — synodní senior, sborové shromáždění a tak podobně. Tolik jsem však pochopil, že proběhlo jakési plenární zasedání, na kterém Várkovi Pražáci uštědřili skomírajícímu sboru ránu z milosti.“

Zdálo se, že půjde o kritickou sondu do života naší církve, a tak jsem knížku nechal pár dní uležet. Jenže, jak jsem potom zjistil, je sice kritická, ale také plná neuvěřitelně komických situací, z nichž část vzniká střetáváním svébytného evangelického prostředí s okolní realitou.

Převážně mužské postavy románu jsou navíc napsané tak živě, že může vznikat až pochybnost o autorství Zuzany Kaiserové (ano, chvíli jsem podezíral Dušana, že ji napsal on pod ženským pseudonymem). Po dočtení mě nakonec přepadla lítost, že už nemůžu dál sledovat protagonistu Dana Chlumeckého v jeho snaze přežít a zároveň uvádět svět do pořádku.

K čtení románu *Starci života* od Zuzany Kaiserové vás srdečně zvu také tímto úryvkem:

„Potřebuju poslat peníze do jednoho personálního fondu.“

„Tak jste se přece jen rozhodl investovat!“ zaradovala se bankovní úřednice. „Co je to za fond, smím-li se zeptat?“

„Jdou z toho peníze na platy farářů.“

Moc se jí to nezdálo. „Nedovedu si představit, kde by se tam generoval výnos. Pokaždé, když investujete, musíte si říct: Může z takového zdroje plynout dlouhodobý zisk? Leckdy k tomu stačí obyčejný selský rozum.“

„Počítám, že ty peníze už neuvidím,“ řekl jsem popravdě.

Petr Dobrovolný ■

Kalendář sborových akcí

V Brně I plánujeme tyto výjimečné akce:

- 10.—12. února víkend mládeže
- 5. března rockové bohoslužby, sborový oběd, host
- 11. března seniorátní konference
- 26. března výroční sborové shromáždění

V Brně II zase tyto:

- 22. ledna sborová neděle s rozhovory o strategickém plánu
- 10.—12. února dílna staršovstva — práce na strategickém plánu
- 19. února neděle s oslavou 500. narozenin Jana Blahoslava
- 26. března výroční sborové shromáždění

Hudební nešpory

Blahoslavův dům, od 18 hodin

- 15. ledna Trio Aperto (dechový soubor s obsazením hoboj-klarinet-fagot, zaměřuje se na soudobou hudbu)
- 26. února Hana Hána a Hana Bartošová (flétna a varhany)
- 26. března dětský sbor Primavera s varhanami

Červený kostel, od 19 hodin

- 2. dubna Cimbal Classic (brněnská kapela hrající hudbu na pomezí folku a world music)

SOM Brněnského seniorátu vás všechny srdečně zve na ples! Po letech strádání a absence evangelického společenského tance si opět dovoluje pořádat již tradiční **PLESEM** — ples nejen evangelíků napříč generacemi. Parket a další plesové atrakce budou pro vás připraveny v **pátek 3. února 2023** v Lužánkách.

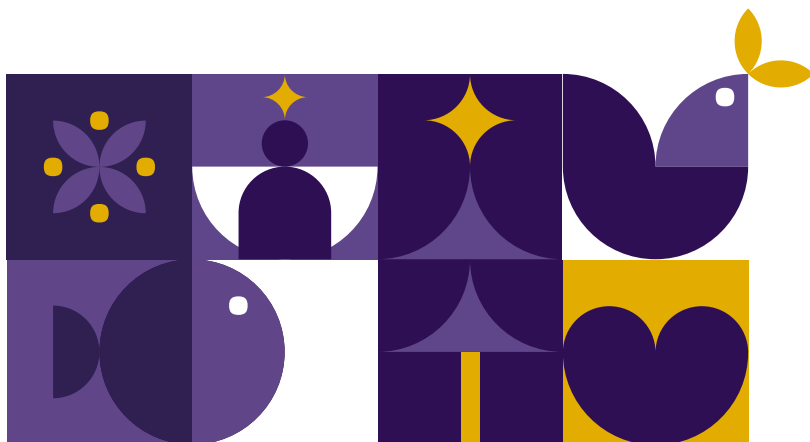

Tradiční pečení a zdobení perníčků v Brně II

Slavnost konfirmace ve sboru Brno I

List sborů Českobratrské církve evangelické v Brně I a Brně II. Vychází čtyřikrát ročně, uzávěrka příštího čísla je 4. března 2023. Určeno nejen pro všechny členy obou sborů. K dispozici v tištěné verzi za doporučenou cenu 40 Kč, zdarma pak ve verzi elektronické. O její zaslání lze požádat e-mailem na uvedené sborové elektronické adresy.

Odpovědná redaktorka Lenka Dobrovolná (lendobrovolna@seznam.cz). Na uvedenou adresu můžete zasílat své příspěvky i návrhy k nové podobě Setkávání.

Grafická úprava Jitka Jirásková. Rubriku pro děti vybavily svými kresbami Iva Tůmová a Eva Marie Weiss. Fotografie laskavě poskytl mj. @Benfoto a Helena Mahelová.

Děkujeme všem přispěvatelům za jejich články.

Registrace MK ČR E12109

Kontakty: FS ČCE Brno I, Opletalova 6, web: cervenykostel.cz; e-mail: sbor@cervenykostel.cz
faráři: Ondřej Macek (tel. 739 244 754)
a Iva Květonová (tel. 734 857 003)
FS ČCE Brno II, Lidická 79, web: blahoslavak.cz
e-mail: sbor@blahoslavak.cz;
faráři: Martin Horák (tel. 605 437 376)
a Jarmila Řezníčková (tel. 723 552 900)